

Ilustrirani Slovenec

Leto III ✱ Tedenska priloga „Slovenca“ z dne 9. januarja 1927, številka 6 ✱ Številka 2

Pogled v zbornico bivšega kranjskega deželnega zbora v Ljubljani

kjer je do leta 1908. gospodarila koalirana večina slovenskih liberalcev in nemških veleposestnikov; tega leta je pa slovenski narod strl to reakcionarno in protiljudsko koalicijo ter poveril zaupanje in oblast Slovenski ljudski stranki, ki je v tej dvorani izvršila v kratkih letih ogromno delo v korist vse dežele. — Spodaj na desni je videti prostor za predsedstvo (deželnega glavarja), na levo del sedežev za deželne poslance, nad temi pa galerije za občinstvo. — Sedaj je v tem zgodovinskem prostoru predavalnica pravne fakultete slovenske univerze,

K porazu socialistične Stauningove vlade na Danskem :

Pri volitvah, ki so se pred kratkim vršile na Danskem, je doživela vlada poraz. Naša slika nam kaže volivne celice na enem izmed kopenhagenskih volišč, v kateri volivec lahko tajno izvrši svojo volivno dolžnost.

Adly-paša Yeghen

egiptovski ministrski predsednik, je gotovo najvplivnejši mož v Egiptu, in proti njemu so tudi Angleži skoraj brez moči.

Slavnostna državna kočija

nekega indijskega maharadže (kneza), v kateri se vozi ob posebno slovesnih prilikah.

Uničevanje alkohola s stroji.

V Ameriki je strogo prepovedano točenje opojnih pijač. Če zaloti policija kake skrivne točilnice, izlije manjše množine alkohola na cesto, večje množine pa uniči s stroji, kakor nam kaže naša slika.

Japonski cesar (mikado) Yoshihito ki je na sveti večer po daljšem bolehanju umrl.

Pogled na prevažno kitajsko luko Hongkong

glavno gospodarsko oporišče evropskih držav, ki trgujejo s Kitajsko, in ki seveda zavzema tudi važno mesto v sedanji meščanski vojni, ki divja že toliko časa na Kitajskem.

Kandidati Slovenske ljudske stranke

za volitve v oba slovenska oblasna zbora, ki se bodo vršile v nedeljo dne 23. januarja t. l.

Namesto pokrajinskega zbora zedinjene Slovenije, ki bi imel zakonodajno pravico, finančno samostojnost in ki bi svobodno upravljaval avtonomno Slovenijo, kar je bila, je in bo enodušna zahteva vsega slovenskega naroda, smo dobili v zmislu centralistične vidovdanske ustave, sprejete po zaslugi dr. Žerjavove SDS in Puceljeve SKS dva oblasna zbora, to je ljubljanskega in mariborskega. Ona sicer ne bodeta mogla hitro izboljšati strašnega gospodarskega položaja, v kakršnega so pritirali naš narod centralistično izžemanje ter nesposobni, reakcionarni in protiljudski vladi Pašić-Pribičević-Žerjav in Uzunović-Radić-Pucelj, vendar pomenjajo oblasni zbori prvi korak k začetku boljših časov, zato mora slovenski narod tudi to pot nastopiti strnjeno in do zadnjega moža v enotni slovenski fronti, izoblikovani v SLS. Ogromno delo nekdanjega kranjskega deželnega zbora najglasneje priča, da bo samo SLS naredila v oblastnih zborih, kar bo v današnjih žalostnih okoliščinah mogoče.

Dr. Anton Brecelj,

zdravnik, kandidat za Ljubljano in ljubljansko okolico.

Anton Rojina,

industrijalec, kandidat za Ljubljano.

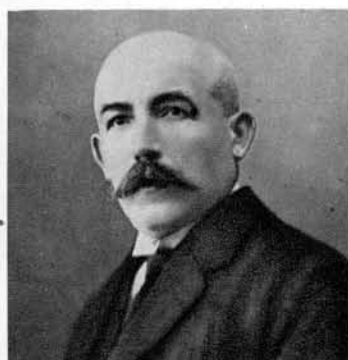
Dr. Juro Adlešič,

odvetnik, kandidat za Ljubljano.

Franc Terseglav,

časnikar, kandidat za Ljubljano.

Josip Rajnar,

železniški uradnik, kandidat za Ljubljano.

Franc Podvinski,

posestnik v Blatnem, kandidat za okraj Brežice.

Jožef Tratnik,

župnik v Rajhenburgu, kandidat za okraj Brežice.

Dr. Rok Jesenko,

odvetnik v Sevnici, kandidat za okraj Brežice.

Josip Nemanič,

posestnik v Želebeju, kandidat za okraj Črnomelj.

Evgen Jarc,

profesor v Ljubljani, kandidat za okraja Črnomelj, Kočevje.

Ivan Mazovec,

profesor v Ljubljani, kandidat za okraj Kamnik.

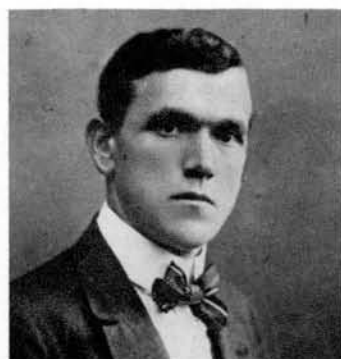
Jožef Poznič,

posestnik v Gradišću, kandidat za okraj Kamnik.

Ferdinand Novak,

posestnik na Vrhpolju, kandidat za okraj Kamnik.

Dr. Joža Basaj,

ravnatelj Zadr. zveze v Ljubljani, kandidat za okraj Kranj.

Anton Umnik,

posestnik v šenčurju, kandidat za okraj Kranj.

Lovro Planina,

posestnik in obrtnik v Škofji Loki, kandidat za okraj Kranj.

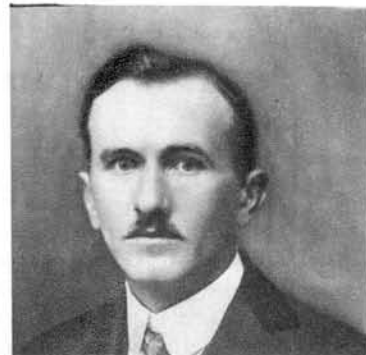
Ivan Majeršič,
delavec v Trziču, kandidat za
okraj Kranj.

Franc Uršič,
župan v Hotavljah, kandidat
za okraj Kranj.

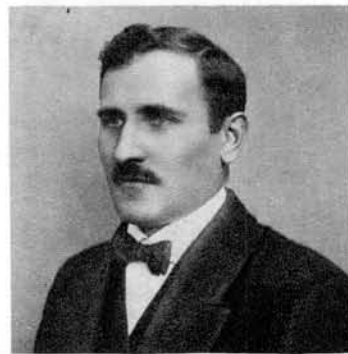
Anton Skubic,
dekan v Ribnici, kandidat za
okraj Kočevje.

Jožef Strnad,
župan v Podgorici, kandidat
za okraj Kočevje.

Alojzij Peterlin,
učitelj v Kočevju, kandidat
za okraj Kočevje.

Dr. Anton Milavec,
uradnik v Ljubljani, kandidat
za okraj Krško.

Franc Kobal,
župan v Gabrijelah, kandidat
za okraj Krško.

Matej Tomazin,
kaplan v Cerkljah, kandidat
za okraj Krško.

Ivan Colarič,
župan v Orehovcu, kandidat
za okraj Krško.

Jožef Žmave,
kaplan v Trbovljah, kandidat
za okraj Laško.

Matevž Deželak,
posestnik v Ložah, kandidat
za okraj Laško.

Filip Kržišnik,
rudar v Lokah, kandidat za
okraj Laško.

Hinko Lebinger,
župan v Litiji, kandidat za
okraj Litija.

Jožef Erjavec,
župan v Dragi, kandidat za
okraj Litija.

Ivan Lovrač,
posestnik v Podlipovci, kandi-
dat za okraj Litija.

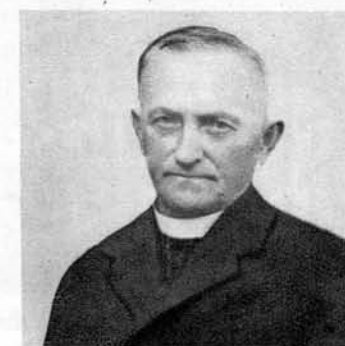
Alojzij Kutnar,
župan v Zaborštu, kandidat
za okraj Litija.

Josip Gostinčar,
bivši minister, kandidat za
ljubljsko okolico.

Josip Brenčič,
posestnik na Vrhniki, kandi-
dat za ljubljsko okolico.

Peter Hauptmann,
župnik na Dobrovi, kandidat
za ljubljsko okolico.

Josip Perme,
župan v Ponovi vasi, kandidat
za ljubljsko okolico.

Ivan Pirc,
sodar v Dravljah, kandidat
za ljubljansko okolico.

Ivan Čebašek,
župan na Črnučah, kandidat
za ljubljansko okolico.

Dr. Marko Natlačen,
odvetnik v Ljubljani, kandi-
dat za okraj Logatec.

Gabrijel Oblak,
župan v Dolenjem Logatcu,
kandidat za okraj Logatec.

Ludvik Kržič,
župan v Nadlesku, kandidat
za okraj Logatec.

Dr. Ivo Česnik,
odvetnik v Novem mestu, kandi-
dat za okraj Novo mesto.

Ivan Pezdirc,
posestnik v Dol. Sušicah, kandi-
dat za okraj Novo mesto.

Franc Gabrovšek,
tajnik SLS v Ljubljani, kandi-
dat za okraj Novo mesto.

Jakob Jan,
posestnik v Podhomu, kandi-
dat za okraj Radovljica.

Peter Arnež,
delavec na Jesenicah, kandi-
dat za okraj Radovljica.

Josip Lavtizar,
župan v Kranjski gori, kandi-
dat za okraj Radovljica.

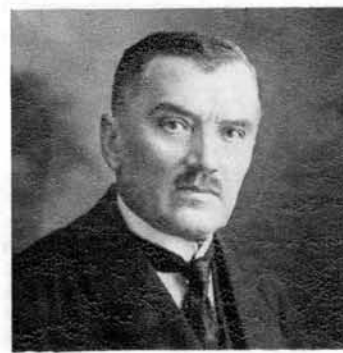
*To so vsi kandidati SLS
za ljubljansko oblast (v hro.
okraju Kastav, ki voli 1 po-
slanca, stranka ni postavila
kandidata), razen gg. Po-
gačnika (okraj Krško) in
Kastelica ter Pevca (okraj
Novo mesto), katerih slik
uredništvo ni moglo pravo-
časno dobiti.*

Davorin Kranjc,
posestnik v Št. Jungerti, kandi-
dat za celjsko okolico.

Anton Mešič,
župan v Polzeli, kandidat za
celjsko okolico.

Miloš Levstik,
učitelj v Celju, kandidat za
celjsko okolico.

Jakob Uranjek,
rudar v Zabukovci, kandidat
za celjsko okolico.

Franc Slomšek,
posestnik v Št. Jurju, kandi-
dat za celjsko okolico.

Konrad Gorič,
kovač na Vranskem, kandidat
za celjsko okolico.

Peter Osterc,
trgovec v Beltincih, kandidat
za okraj Dolenja Lendava.

Ivan Matjašec,
posestnik v Dolini, kandidat
za okraj Dolenja Lendava.

Jurij Kugovnik,
kovač v Prevaljah, kandidat
za okraj Dravograd.

Jože Stabej,
uradnik v Mariboru, kandidat
za okraj Dravograd.

Luka Držečnik,
župan v Oslici, kandidat za
okraj Dravograd.

Franc Štrucelj,
župan v Mozirju (okol.), kan-
didat za okraj Gornji grad.

Matija Napotnik,
posestnikov sin v Tepanjah,
kandidat za okraj Konjice.

Jakob Rajh,
posestnik v Ljutomeru, kan-
didat za okraj Ljutomer.

Alojzij Neudauer,
pos. tajnik v Gornji Radgoni,
kandidat za okraj Ljutomer.

Franc Hrastelj,
urednik v Mariboru, kandidat
za okraj Ljutomer.

Alojzij Sagaj,
dekan v Hočah, kandidat za
Maribor, desni breg.

Martin Kores,
železničar v Mariboru, kandi-
dat za Maribor, desni breg.

Andrej Hauptman,
župan v Činžati, kandidat za
Maribor, desni breg.

Janez Bogina,
župan v Makolah, kandidat za
Maribor, desni breg.

Dr. Josip Leskovar,
župan mariborski, kandidat za
Maribor in Maribor, levi breg.

Dr. Andrej Veble,
odvetnik v Mariboru, kandi-
dat za Maribor, levi breg.

Franc Pirnat,
živinozdravnik v Mariboru,
kandidat za Maribor, l. br.

Alojzij Janžekovič,
posestnik pri Sv. Lenartu,
kandidat za okraj Ptuj.

Dr. Janko Kovačec,
bančni ravnatelj v Mariboru,
kandidat za okraj Ptuj.

Lovro Kröpfl,
posestnik v Staršah, kandidat
za okraj Ptuj.

Vladimir Pušenjak,
drž. posl. v Mariboru, kandi-
dat za okraj Slovenjgradec.

Ivan Guzej,
župan v Št. Janžu, kandidat
za okraj Slovenjgradec.

Simon Blatnik,
trgovec v Stari vasi, kandidat
za okraj Slovenjgradec.

Ivan Turk,
posestnik v Šmarju p. J., kandi-
dat za okraj Šmarje p. J.

Dr. Anton Ogrizek,
odvetnik v Celju, kandidat za
okraj Šmarje pri Jelšah.

Marko Kranjc,
tajnik SLS v Mariboru, kandi-
dat za okraj Šmarje p. J.

Jože Tovornik,
župan pri Sv. Vidu, kandidat
za okraj Šmarje pri Jelšah.

Franc Faflik,
župnik v Kančevcih, kandidat
za okraj Murska Sobota.

Geza Horvat,
upravitelj v Krajni, kandidat
za okraj Murska Sobota.

Franc Kerec,
posestnik v Prosečki vasi,
kandidat za okraj M. Sobota.

Franc Bačič,
župan v Gor. Lendavi, kandi-
dat za okraj Murska Sobota.

Anton Vogrinčič,
posestnik v Cankovi, kandidat
za okraj Murska Sobota.

Marko Blekač,
župan v Reči ob S., kandidat
za okraj Gornji grad. (Slika
prispela že po sklepu lista.)

Izmed kandidatov SLS za mariborsko okrožje, ki jih spredaj objavljamo, žal nismo mogli pravočasno dobiti slik še sledečih gg.: I. Baše (D. Lendava), L. Brudermana (Konjice), dr. Schaubacha (Maribor d. b.), A. Supančiča in L. Poljanca (Maribor l. b.), K. Jazbeca (Šmarje pri Jelšah) ter J. Veršiča, P. Rozmana, I. Čuša in M. Napgsta (Pluj). V hrvaških okrajih Čakovec in Prelog, ki tudi spadata v mariborsko okrožje in volila po 5 poslancev, SLS ai kandidirala, pač pa bratska „Hrv. pučka stranka“.

Imovina dežele kranjske.

Še par tednov in nove oblastne samouprave bodo začele s svojim delovanjem. Ob tej priliki bo gotovo eno prvih vprašanj, ki ga bo treba rešiti, vprašanje imovine bivših dežel, kajti več kot jasno je, da bodo oblasti edini činitelji, ki so upravičeni prevzeti to imovino v svoje roke. Po prevratu se je vseh teh milijonskih vrednot kratkoma polastila država, a samouprave jih bodo morale seveda takoj iztirjati nazaj, saj je naš domač denar. V naslednjem podajamo pregled imovine bivše dežele kranjske po stanju ob prevratu, kar bo gotovo jako zanimalo vse naše prijatelje in pridajamo cenitev v zlatih kronah:

1. Imovina tekočega gospodarstva	876.969'41
2. Terjatve na posojilih	3.472.340'72
3. Obveznice in drugi efekti	2.374.646'94
4. Deželna poslopja in zemljišča (dež. dvorec, hiša na Furj. trgu, mitniški hiši v Radečah in Krškem, domobranska vojašnica in 4 parcele	2.017.620'—
5. Imetje dež. zavodov in podjetij (pris. delavnica, dež. bolnica, blaznica, muzej, gledališče, kmet. šola na Grmu, kem. preizkuševališče, trgovska šola, zavod za pospešev. obrti, zveza za tuj. promet, zakup užitnine, pristave v Medvodah, v Mali Loki in na Češnjici, „Zeleni hrib“, dež. banka, Završnica, aprov. dež. zavodov	6.640.719'45
6. Melioracijski sklad	11.316.333'63
7. Drugi posebni zakladi (Smoletova zapuščina, sklad za reorg. muzeja, garancijski sklad dolenj. železnice, združni garancijski sklad, sklad potresnega posojila, gasilski sklad, gledališki sklad, vseučiliški sklad, živinorejski sklad, aprovizacija deželnih uslužbencev, sklad za švicarsko živino)	3.628.770'12
8. drugo deželno imetje	105.988'34

Če preračunamo to vsoto na današnjo vrednost, dobimo seveda še neprimerno večje vsote, ki jih bomo tudi prav zelo

potrebovali, saj nam je centralizem tako popolnoma uničil vsako sled za bivšo deželno avtonomijo, da menda še nihče niti ne ve ne, kje bo oblastni zbor vsaj za prvo silo zboroval.

Pred volitvami v oblastne zборе.

Malo katera odredba belgrajskih vlad je bila s tolikimi simpatijami sprejeta, kakor sklep, da se vrše 23. januarja 1927 po vsej državi volitve v oblastne zборе. Živimo v popolnem političnem in gospodarskem zastoju. Centralizem, izglasovan z vidovdanskim ustavo, je napravil razmere v državi nevdružne. Zato je vsa javnost razpis volitev v oblastne zборе občutila kot nekako olajšanje, kol zarjo upanja na boljše bodočnost. Ljudstvo vidi konkretno gotovo strani, ki jih bo moglo samo v oblasteh izvršiti, ko je zastoj pričakovalo od države pomoči. Oddahnilo se je kmetijstvo, ki upa, da mu oblastni zbori pokažejo smernice do samopomoči. Bolnice, ki se bolnikom zapirajo, ceste ki vpijejo po popravilu, vsa deželna kultura, vse čaka nekako rešitve ali vsaj olajšanja od dela novih deželnih zborov. Poleg tega pomenijo novi oblastni zbori propadanje centralizma in nov korak do uredničitve velike zahteve našega naroda do zakonodajne samouprave zedinjene Slovenije.

Nismo z zakonom o samoupravah zadovoljni, saj je zrastle iz centralizma. Oblastnim zborom odreka zakonodajno, neurejeno pušča finančno plač in vse delo nove skupščine postavlja pod toliko nadzorstvo države, da se to upira vsakemu svobodoumno in demokratično čutelemu. Ker ima torej zakon mnogo napak in mnogo nejasnosti, bo zelo veliko odvisno od ljudi, ki pridejo v oblastne zборе kot njeni prvi člani. Če bodo to možje, ki bodo res na mestu, bodo mogli veljavo oblastnih zborov dvigniti in jih vsaj v doglednem času privesiti do uspešnega dela v ljudsko korist.

SLS bo dobila v mariborski in ljubljanski oblasti absolutno večino vseh mandatov. Preuzela bo zato tudi vso odgovornost za novo delo. SLS je že dokazala v predvojni dobi, da zna, kadar ima moč v rokah, to izrabiti v ljudsko korist. V letih od 1908 do 1914, ko je ta stranka v nekdanjem kranjskem deželnem zboru imela večino, je izvršila dela, ki bodo vedno pričala ne samo o dobri volji, ampak tudi o zmoglostih SLS. 25 let poprej svobodomiselnih stranke s svojo večino niti oddaleč niso tega storile za Kranjsko deželo, kar je SLS v par letih. Ista programa-

Iz bližnje preteklosti

SLS.: „Doli s kmeta, nj vaš konj! Doli z njega, da se more dvigniti!“

(Kakor znano, so se l. 1895. zvezali na Kranjskem slovenski liberalci in nemški veleposestniki, ki so vladali potem v bratski vzajemnosti v kranjskem dež. zboru do l. 1908. Ta doba je najlepše izpričevalo za nesposobnost in protiljudsko mišljenje tako zvanega slovenskega „naprednjaštva“, ki se ponuja našemu narodu tudi sedaj za zastopnika.)

(Nadaljevanje s 15. strani.)

tična jasnost in doslednost, ki je svoj čas vodila do uspehov, bo vodila tudi sedaj.

Volitve v oblasne zборе bodo znova dvignile ugled Slovenske ljudske stranke in znova vsemu svetu pokazale, da je ona legitimna zastopnica slovenskega naroda. Pokazale bodo te volitve, da drži naš narod še vedno enako visoko slovensko zastavo, kakor v preteklih letih, in da ne kloni pred nikomer.

Velikega pomena so bile volitve v konstituanto. Takrat se je pokladal temelj novi državi. Žalibog so nam takratne volitve prinesle centralistično uredbo kraljevine SHS. Velikega pomena pa so ravnotako tudi sedanje volitve v oblasne zборе. Polagamo namreč temelje novim oblikam, kjer se bo moglo ljudstvo udeleževati, polagamo pa obenem tudi temelj nadaljnjemu razvoju oblasti, ki mora privedti do zedinjene Slovenije.

13 žalostne sedanosti

Nj. Vis. Stipica I. in Edini kralj vseh hrvaških „seljakov“ in njegova slovenska paža Albin Prepeluh in Ivan Pucelj.

(Nihče še ni tako diskreditiral Hrvatov in toliko škodoval hrvaškemu narodu, kakor njegov sedanji prežalostni voditelj St. Radič, zaradi katerega mora vsak prijatelj Hrvatov te iskreno pomilovati, da vodi njih usodo v tako resnem času tako neresen in vrtoglavi človek. Upira se tedaj vsaki zdravi pameti, da hočejo nekateri „slovenski“ ljudje vsiliti tega hrvaškega človeka celo nam Slovincem za voditelja in nekakega jeroba.)

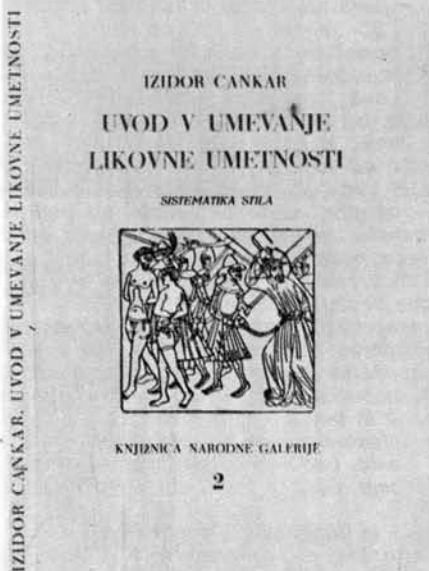

Zdravila za živino: lastne preizkušene specialitete, izdelane po navodilih nadživinozdravnika Sadnikarja — dobite

samo v lekarni na Vrhniki. Posebno priporočamo **Sadnikarjev protikataralleni prah za konje** zoper prehlajenje na sopilih, izcejanje žlema in gnoja z nosnic, otežkočeno dihanje in kašelj, skatla 20 Din. **Bosulin-svečice** zoper srčnično vnetje ter jalovost krav in telic, to je onih krav, ki se gonijo, a ne obrejiijo. Skatla z 12 svečicami 30 Din. **Sadnikarjev zdravilni prašek zoper obolenje prašičev**, zoper boleznin na prebaviilih in zaprtje; pravčasno uporabljen zabrani izbruh rdečice; en zavoij 12 Din, 10 zavojev 100 Din. **Konjski evet (fluid)** zoper neigibnost udov in revmatizem vseh domačih živali; stekl. 15 Din. **Hesalin** uniči takoj vse bolhe in uši pri vsaki živali; tuba 8 Din. **Kapljice za prašiče** dvigajo slast do jedi in urejujejo prebavo; stekl. 8 Din. Vsakemu zdravilu je pridejano natančno živinozdravniško navodilo! — V zalogi so tudi vsa druga zdravila.

Lekarna HOČEVAR — Vrhnika 23.

(Dobe se tudi v lekarni pri Sv. Roku v ŠIŠKI.)

Naslovna stran

„Uvoda v umevanje likovne umetnosti“, ki je te dni izšel in ki je prvo tovrstno delo v slovenski literaturi.

Prof. Fr. Bradač

pisatelj „Latinsko slovenskega slovarja“, ki ga je pred kratkim izdala „Jugoslovanska knjigarna“. To prvovrstno delo, ki stane le 76 Din najtopleje priporočamo.

Izvirne platnice za „Ilustr. Slovenca“

je tudi letos izdelala knjigoveznica KTD v Ljubljani (Kopitarjeva ul. 6). Veljajo 25 Din, z vezavo lista vred pa 35 Din.